

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για:

- την «Ανακοίνωση της Επιτροπής για τη μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (“Χάρτης πορείας”»,
- την «Ανακοίνωση της Επιτροπής “Σχέδιο κοινοτικής δράσης για την εξάλειψη της παράνομης αλιείας, καθώς και της αλιείας που διεξάγεται χωρίς την υποβολή εκθέσεων και την εφαρμογή κανόνων”»,
- την «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη διατήρηση και βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής»,
- την «Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον καθορισμό κοινοτικού σχεδίου δράσης για την ενσωμάτωση απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας στην Κοινή Αλιευτική Πολιτική»,
- την «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2792/1999 για καθορισμό των λεπτομερών κανόνων και ρυθμίσεων σχετικά με την κοινοτική διαρθρωτική βοήθεια στον τομέα της αλιείας», και
- την «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη θέσπιση επείγοντος κοινοτικού μέτρου για τη διάλυση αλιευτικών σκαφών»

(2003/C 128/02)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής για τη μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής («Χάρτης πορείας») (COM(2002) 181 τελικό),

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής για ένα «Σχέδιο κοινοτικής δράσης για την εξάλειψη της παράνομης αλιείας, καθώς και της αλιείας που διεξάγεται χωρίς την υποβολή εκθέσεων και την εφαρμογή κανόνων» (COM(2002) 180 τελικό),

έχοντας υπόψη την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη διατήρηση και βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (COM(2002) 185 τελικό — CNS/2002/0114),

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής για τον καθορισμό κοινοτικού σχεδίου δράσης για την ενσωμάτωση απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας στην Κοινή Αλιευτική Πολιτική (COM(2002) 186 τελικό),

έχοντας υπόψη την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2792/1999 για καθορισμό των λεπτομερών κανόνων και ρυθμίσεων σχετικά με την κοινοτική διαρθρωτική βοήθεια στον τομέα της αλιείας (COM(2002) 187 τελικό — CNS/2002/0116),

έχοντας υπόψη την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη θέσπιση επείγοντος κοινοτικού μέτρου για τη διάλυση αλιευτικών σκαφών (COM(2002) 190 τελικό — CNS/2002/0115),

έχοντας υπόψη την απόφαση της Επιτροπής στις 28 Μαΐου 2002, σύμφωνα με το άρθρο 265 παράγραφος 1 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, να ζητήσει τη γνωμοδότησή της για αυτό το θέμα,

έχοντας υπόψη την απόφαση του Προεδρείου της στις 6 Φεβρουαρίου 2002 να αναθέσει την προετοιμασία της γνωμοδότησης στην επιτροπή «Βιώσιμη ανάπτυξη»,

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της 14ης Νοεμβρίου 2001 σχετικά με την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής για το μέλλον της κοινής αλιευτικής πολιτικής (COM(2001) 135 τελικό) (CdR 153/2001 fin ⁽¹⁾),

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης που υιοθέτησε η επιτροπή «Βιώσιμη ανάπτυξη» στις 12 Οκτωβρίου 2002 (CdR 189/2002 rev. 2 — εισηγητής: ο Sir Simon Day, UK/EPP),

εκτιμώντας ότι η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί τη μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής θεμελιώδες μέλημα για το μέλλον του κλάδου και όσων εξαρτώνται οικονομικά από αυτόν,

⁽¹⁾ EE C 107 της 3.5.2002, σ. 44.

εκτιμώντας ότι η αλιεία ως βιομηχανία πρέπει να είναι βιώσιμη και να ασκείται με τρόπο μη επιζήμιο για το περιβάλλον, πράγμα που σημαίνει ότι ίσως να χρειαστούν κάποιες προσπάθειες βραχυπρόθεσμα για να επιτευχθούν οφέλη μακροπρόθεσμα,

εκτιμώντας ότι όπου υπάρχει μείωση της αλιευτικής ικανότητας, της αλιευτικής προσπάθειας ή/και των αλιευμάτων, πρέπει να ληφθούν κοινωνικά και οικονομικά μέτρα, για να αντισταθμιστούν τα εισοδήματα των ατόμων που ανήκουν στην αλιευτική βιομηχανία ή κατοικούν σε κοινότητες που εξαρτώνται από την αλιευτική δραστηριότητα,

εκτιμώντας ότι ο στόχος προτεραιότητας της επίτευξης ενός βιώσιμου αλιευτικού κλάδου στην Κοινότητα προϋποθέτει τη θέσπιση μέτρων διαχείρισης που θα διασφαλίζουν τόσο την αειφόρο διατήρηση των κοινοτικών αλιευτικών πόρων όσο και την ίδια την κοινοτική αλιευτική δραστηριότητα, δηλαδή τους αλιείς. Οι προτάσεις διαχείρισης της νέας ΚΑΠ θα πρέπει να συμβιβάζουν με ισορροπημένο τρόπο και τις δύο αυτές πτυχές,

υιοθέτησε ομόφωνα, κατά την 48η σύνοδο ολομέλειάς της, της 12ης και 13ης Φεβρουαρίου 2003 (συνεδρίαση της 12ης Φεβρουαρίου), την ακόλουθη γνωμοδότηση.

ΑΠΟΦΥΣΙΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

1. Διατήρηση των πόρων και διαχείριση της αλιείας

Επιστημονικές πληροφορίες και αρχή της πρόληψης

1.1. Η Επιτροπή των Περιφερειών (ΕΤΠ) έχει καταστήσει στο παρελθόν σαφή τη σημασία της εμπειριστατωμένης επιστημονικής τεκμηρίωσης των μέτρων που επιθυμεί να υιοθετήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

1.2. Οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνουν ένα νέο πολυετές πλαίσιο για τη διατήρηση των αλιευτικών αποθεμάτων και τη διαχείριση της αλιείας με βάση την προληπτική προσέγγιση. Δεδομένου ότι η έννοια της πρόληψης μπορεί να ερμηνευτεί με διάφορους τρόπους, η ΕΤΠ καλεί την Επιτροπή να διευκρινίσει τι ακριβώς εννοεί με τον όρο αυτό. Η απουσία επαρκών επιστημονικών πληροφοριών δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως πρόσχημα για την αναβολή ή την παράλειψη λήψης μέτρων για την προστασία των ιχθυαποθεμάτων ή του περιβάλλοντος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθετεί μια υπερπροστατευτική θέση στην προσέγγισή της, η οποία ενδέχεται να επιδεινώσει τις απώλειες των αλιευτικών επιχειρήσεων.

1.3. Η ΕΤΠ ζητά διαβεβαίωση ότι θα διατεθεί επαρκής χρηματοδότηση για να μπορέσουν να αποβούν αποτελεσματικές οι επιστημονικές συμβολές.

1.4. Η ΕΤΠ υποστηρίζει σαφώς την πρόταση της Επιτροπής να υποβάλει σχέδιο δράσης για τη βελτίωση της επιστημονικής πληροφόρησης, την ενίσχυση των κοινοτικών φορέων παροχής συμβουλών και τη σύσταση Ευρωπαϊκού Κέντρου Αξιολόγησης και Διαχείρισης της Αλιείας και καλεί την Επιτροπή να μεριμνήσει ώστε η υιοθέτηση των εν λόγω δράσεων να συμπίπτει με την περίοδο εκτέλεσης των αντίστοιχων γραμμών του προϋπολογισμού και να συντελεστεί παράλληλα με την υιοθέτηση των άλλων μεταρρυθμίσεων της ΚΑΠ και εντός της περιόδου αναθεώρησης της.

1.5. Η ΕΤΠ λαμβάνει με ικανοποίηση γνώση της πρωτοβουλίας της ομάδας «Εταιρική σχέση στην αλιεία» της Επιτροπής Βορείου Θαλάσσης για την έναρξη εποικοδομητικού διαλόγου μεταξύ των ευρωπαϊκών οργανώσεων των αλιέων και των επιστημονικών κύκλων. Ο διάλογος αυτός είχε ήδη ως αποτέλεσμα την κατάρτιση ενός σχεδίου συνεργασίας, στο οποίο συμμετέχουν πολυάριθμοι αλιείς. Η συνεργασία αυτή συνέβαλε στην αύξηση όχι μόνο της αξιοπιστίας της έρευνας, αλλά και του βαθμού αποδοχής της από τους αλιείς.

Πολυετή Σχέδια Διαχείρισης

1.6. Η ΕΤΠ επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής για πολυετή σχέδια διαχείρισης (ΠΣΔ) για αποθέματα ή ομάδες αποθεμάτων εμπορικής σημασίας βάσει επιστημονικών συμβουλών, υπό τον όρο ότι θα υπάρχει ισχυρή επιστημονική τεκμηρίωση.

1.7. Η ΕΤΠ διαπιστώνει ότι η πείρα που υπάρχει στην εφαρμογή πολυετών σχεδίων διαχείρισης είναι πολύ περιορισμένη. Οι επιπτώσεις τους στα διάφορα καλυπτόμενα ιχθυαποθέματα ενδέχεται να είναι διαφορετικές ανάλογα με τις συνθήκες. Γι' αυτό, η ΕΤΠ συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εφαρμόσει μια ιδιαίτερος προσεκτική προσέγγιση, προκειμένου να διασωθούν τα κοινοτικά ιχθυαποθέματα για τις μελλοντικές γενιές.

1.8. Στόχος των πολυετών σχεδίων διαχείρισης είναι, άλλωστε, η επίτευξη σταθερών αποτελεσμάτων για τις επιχειρήσεις. Συνεπώς, κατά την κατάρτιση αυτών των σχεδίων, έχει σημασία να περιοριστεί η διακύμανση των ΤΑC (Σύνολα Επιτρεπόμενων Αλιευμάτων) και των ετήσιων ποσοστώσεων σε +/-15%. Ο περιορισμός αυτός θα επιδράσει θετικά προπαντός στη διαμόρφωση των τιμών.

1.9. Η ΕΤΠ έχει εκφράσει στο παρελθόν το ενδιαφέρον της για την απόδοση ιδιαίτερης προσοχής στις πλέον απομακρυσμένες περιοχές κατά την εξέταση των μέτρων διατήρησης. Επικροτεί, συνεπώς, την ειδική δήλωση που γίνεται στον «χάρτη πορείας» ότι θα ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες ανάγκες των πλέον απομακρυσμένων περιοχών της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 299 της Συνθήκης.

Τεχνικά μέτρα

1.10. Η ΕΤΠ επικροτεί την αρχή της ενίσχυσης των τεχνικών μέτρων ως μέσου προστασίας των αποθεμάτων ιχθυιδίων και επαναφοράς των ιχθυαποθεμάτων σε βιώσιμα επίπεδα. Ωστόσο, η πρόταση για επιλεκτικότερα αλιευτικά εργαλεία, αν και θα μειώσει τους αριθμούς των αλιευόμενων ιχθυιδίων, δεν θα εξαλείψει πλήρως την αλιεύσή τους, ιδίως σμικτούς τύπους αλιείας. Στις περιπτώσεις αυτές, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει να προβλέπονται συγκεκριμένα ελάχιστα μεγέθη εκφορτώσεων, μέτρο που πράγματι επιτρέπει τη νόμιμη εκφόρτωση μιας μικρής ποσότητας νεαρότερων ψαριών. Αυτό δεν αποθαρρύνει την αγορά νεαρότερων ιχθύων και, ως εκ τούτου, αντιβαίνει στον πρωταρχικό στόχο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που είναι η εξασφάλιση βιώσιμων ιχθυαποθεμάτων.

1.11. Η αλιευτική βιομηχανία θα κληθεί να αναπτύξει έναν εθελοντικό κώδικα συμπεριφοράς για τη μείωση των απορρίψεων και θα καταρτιστεί σχετικό σχέδιο δράσης. Το σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών θεμάτων στη διαχείριση της αλιείας περιλαμβάνει μία διάταξη που προβλέπει την υιοθέτηση μιας νέας δέσμης τεχνικών μέτρων ειδικά για το θέμα της μείωσης των απορρίψεων μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2003. Η ΕΤΠ υπενθυμίζει ότι η λύση που προτείνει η ισχύουσα ΚΑΠ για τα προβλήματα διαχείρισης της αλιείας περιλαμβάνει αναγκαστικά τον καθορισμό οικονομικών κινήτρων τόσο για τους μεμονωμένους αλιείς (ατομικά δικαιώματα αλιείας) όσο και συλλογικών φορέων (συνδιαχείριση), τα οποία να ωθούν τους αλιείς προς την υπεύθυνη αλιευτική δραστηριότητα.

Αλιεία για βιομηχανικούς σκοπούς

1.12. Η ΕΤΠ επικροτεί τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να υπόκειται η αλιεία για βιομηχανικούς σκοπούς στα μέτρα διατήρησης και διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των ΠΣΔ, καθώς και την πρόθεσή της να ζητήσει από το Διεθνές Συμβούλιο για την Εξερεύνηση της Θάλασσας (ICES) να αξιολογήσει τις επιπτώσεις της αλιείας για βιομηχανικούς σκοπούς στα θαλάσσια οικοσυστήματα. Οι ενέργειες αυτές συμφωνούν με την παλαιότερη έκκληση της αλιείας για βιομηχανικούς σκοπούς — δηλ. για την παραγωγή ιχθυαλεύρων και ιχθυελαίων — στα είδη ιχθύων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.

Διαχείριση της αλιείας στη Μεσόγειο

1.13. Ο χάρτης πορείας επισημαίνει ότι οι πολιτικές διατήρησης και διαχείρισης των αλιευτικών πόρων θα εφαρμόζονται και στη Μεσόγειο, με μερικές προσαρμογές. Το θέμα αυτό θα αναπτυχθεί σε χωριστό σχέδιο δράσης.

Ενσωμάτωση περιβαλλοντικών θεμάτων στη διαχείριση της αλιείας

1.14. Συμφωνώντας με την παλαιότερη έκκληση της ΕΤΠ για μεγαλύτερη ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στην Κοινή Αλιευτική Πολιτική, το προτεινόμενο σχέδιο δράσης θα επιδιώξει να ενσωματώσει τα περιβαλλοντικά θέματα στην ΚΑΠ, αναγνωρίζοντας ότι αυτό αποτελεί υποχρέωση βάσει του άρθρου 6 της Συνθήκης. Η ΕΤΠ επικροτεί την ενσωμάτωση της περιβαλλοντι-

κής διάστασης στην ΚΑΠ, με την επιφύλαξη της διατήρησης των οικονομικών και κοινωνικών στόχων αυτής της πολιτικής.

1.15. Η ΕΤΠ έχει ζητήσει στο παρελθόν να καθιερωθούν τα οικολογικά σήματα και η πιστοποίηση ορισμένων αλιευτικών δραστηριοτήτων.

1.16. Το σχέδιο δράσης δηλώνει συγκεκριμένα ότι τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εξετάσουν τη δυνατότητα χρήσης οικολογικών σημάτων για την ενθάρρυνση υγιών από περιβαλλοντικής απόψεως πρακτικών. Σημειώτεον ότι η βιομηχανία μεταποίησης θα πρέπει να έχει επίσης ευθύνη για την εξασφάλιση υψηλών περιβαλλοντικών προτύπων και θα πρέπει να εκπροσωπηθεί στη μελλοντική συζήτηση για τα οικολογικά σήματα, ιδίως σε σχέση με τη σχεδιαζόμενη ανακοίνωση της Επιτροπής.

1.17. Δεν υπάρχει καμία αναφορά στην πιστοποίηση των υπεύθυνων αλιευτικών δραστηριοτήτων ούτε στον «χάρτη πορείας» ούτε στο σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση των απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας. Ωστόσο, η αναφορά αυτή είναι δυνατό να συμπεριληφθεί στον Κώδικα Συμπεριφοράς για μια Υπεύθυνη Αλιεία στην Ευρώπη, που αναμένεται να δημοσιευθεί πριν από το τέλος του 2002.

1.18. Η ΕΤΠ πιστεύει επίσης ότι η καθιέρωση του οικολογικού σήματος στον τομέα της αλιείας κατά πάσα πιθανότητα θα αυξήσει την αποδοχή της αλιευτικής δραστηριότητας από την κοινή γνώμη. Το οικολογικό σήμα ενδέχεται να συμβάλει επίσης στην ενίσχυση της ευσυνειδησίας των αλιέων σε σχέση με τις περιβαλλοντικές και τις ποιοτικές απαιτήσεις.

1.19. Η πιστοποίηση των υπεύθυνων αλιευτικών επιχειρήσεων αποτελεί, συνεπώς, ένα από τα πιο ελπιδοφόρα μέσα διαχείρισης της αλιείας και θα πρέπει να προωθηθεί χωρίς καθυστέρηση. Η ΕΤΠ προτρέπει την Επιτροπή να θεσπίσει ένα δημόσιο οργανισμό πιστοποίησης, που θα τελεί υπό την εποπτεία των κοινοτικών οργάνων.

1.20. Η ΕΤΠ έχει υπογραμμίσει στο παρελθόν την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι τα αλιεύματα και τα αλιευτικά προϊόντα πληρούν τις απαιτήσεις πρόληψης της ρύπανσης, αλλά ότι οι σχετικοί κανόνες θα πρέπει να ισχύουν και για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες. Δεν υπάρχει ειδική πρόβλεψη για αυτό ούτε στον «χάρτη πορείας» ούτε στο σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής προστασίας και η παράλειψη αυτή θα πρέπει να διορθωθεί.

2. Επιπτώσεις της πολιτικής στον τομέα της διατήρησης στον αλιευτικό στόλο

2.1. Οι περιορισμοί της αλιευτικής προσπάθειας θεωρούνται ουσιαστικό μέρος των ΠΣΔ και θα καταστούν το βασικό μέσο διαχείρισης για τους μικτούς τύπους αλιείας. Σε πολλές αλιευτικές περιοχές ενδέχεται να απαιτείται μείωση της αλιευτικής προσπάθειας έως και κατά 60 %. Οι μειώσεις αυτές μπορούν να επιτευχθούν είτε με μείωση του αριθμού των ημερών στη θάλασσα είτε με μείωση του μεγέθους του στόλου. Ο «χάρτης πορείας» προτείνει να ανήκει η ευθύνη για τους περιορισμούς της αλιευτικής προσπάθειας στα κράτη μέλη.

2.2. Η εξασφάλιση μιας κερδοφόρου και βιώσιμης αλιευτικής βιομηχανίας είναι σαφές ότι είναι πιο πιθανό να επιτευχθεί μέσω μειώσεων της αλιευτικής δραστηριότητας, με τη βοήθεια των πλέον κατάλληλων για κάθε τμήμα του στόλου μηχανισμών διαχείρισης, ούτως ώστε οι μειώσεις αυτές να πραγματοποιηθούν, κατά το δυνατόν, σε εθελοντική βάση, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε αλιευτικής επιχείρησης. Ο τομέας θα πρέπει να συμμετάσχει στη λήψη των σχετικών αποφάσεων.

2.3. Η ΕΤΠ έχει υποστηρίξει στο παρελθόν και εξακολουθεί να υποστηρίζει μια αποτελεσματικότερη πολιτική για τον στόλο, υπό τον όρο ότι η πολιτική αυτή θα βασίζεται στις ανάγκες και θα υποστηρίζεται από ισχυρές επιστημονικές εκτιμήσεις. Μια πολιτική γενικής εφαρμογής που θα αντιτίθεται στη χορήγηση ενισχύσεων θα μπορούσε να έχει σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις σε ορισμένες περιφέρειες και ορισμένα τμήματα της αγοράς.

Χορήγηση ενισχύσεων για την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό του στόλου

2.4. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει να μην χορηγείται πλέον καμία ενίσχυση για νέα σκάφη ή για να καταστούν τα υπάρχοντα σκάφη αποτελεσματικότερα, εκτός από ό,τι αφορά την ασφάλεια, τις επιλεκτικότερες μεθόδους αλιείας και τη βελτίωση της ποιότητας της παραγωγής. Η ΕΤΠ ζητά από την Επιτροπή να επιτρέψει την συνέχιση των ενισχύσεων μόνο για τη διατήρηση της ασφάλειας και των συνθηκών διαβίωσης επί του σκάφους για τους στόλους παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας και υπό τον όρο ότι δεν θα αυξηθεί η ικανότητα του στόλου.

2.5. Τα σκάφη που αναγκάστηκαν στο πλαίσιο ΠΣΔ να μειώσουν τη δραστηριότητά τους κατά περισσότερο από 25 % θα είναι επιλέξιμα για αυξημένη αποζημίωση και το ύψος των κονδυλίων που διατίθενται από το ΧΜΠΑ αυξάνεται για την περίοδο 2003-2006, προκειμένου να καλυφθούν αυτές οι πρόσθετες ανάγκες. Η ΕΤΠ διαπιστώνει ότι τα κριτήρια επιλεξιμότητας που προτείνει η Επιτροπή στη ρύθμισή της ενδέχεται να καταστήσουν δύσκολο για πολλούς αλιείς να επωφεληθούν από τα πλεονεκτήματα της ρύθμισης. Με τη θέσπιση αυτών των όρων, η Επιτροπή δημιουργεί ένα σοβαρό εμπόδιο για την επίτευξη της μείωσης της αλιευτικής ικανότητας, την οποία θεωρεί επιθυμητή.

2.6. Η ΕΤΠ πιστεύει ότι ενισχύσεις θα πρέπει να χορηγούνται μόνο σε ορισμένα τμήματα του στόλου παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, υπό τον όρο ότι θα χρησιμοποιηθούν για την ασφάλεια και τις συνθήκες διαβίωσης επί του σκάφους, καθώς και για την προαγωγή της φιλικής προς το περιβάλλον αλιείας, και με την προϋπόθεση ότι δεν θα επιφέρουν καμία αύξηση των αλιευτικών προσπαθειών.

Μέτρα οριστικής διακοπής των δραστηριοτήτων αλιευτικών σκαφών

2.7. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει ότι χρειάζεται να παρασχεθούν πρόσθετα κίνητρα στους ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών για την οριστική διακοπή των δραστηριοτήτων των σκαφών τους όπου υπάρχει πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα, η οποία αναγνωρίζεται στα ΠΣΔ. Υπό τις συνθήκες αυτές, τα σκάφη που αναγκάστηκαν να μειώσουν τη δραστηριότητά τους κατά

περισσότερο από 25 % στο πλαίσιο ΠΣΔ θα είναι επιλέξιμα για αύξηση κατά 20 % του ποσού της επιδότησης για διάλυση από το ΧΜΠΑ, υπό τον όρο ότι το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος έχει ήδη εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του στο πλαίσιο του ΠΠΠ IV.

2.8. Η ΕΤΠ επικροτεί αυτή την ιδιαίτερη παραχώρηση, όπως και την αύξηση των κονδυλίων του ΧΜΠΑ το 2003 για την κάλυψή της. Ωστόσο, παρότι συμφωνεί ότι το μέτρο θα πρέπει να συνεχιστεί τουλάχιστον μέχρι το 2006, έχει αμφιβολίες για τον αναπρογραμματισμό των υφιστάμενων διαρθρωτικών ταμείων μετά την ενδιάμεση αξιολόγησή τους, προκειμένου να καλυφθούν οι πρόσθετες δαπάνες την περίοδο 2004-2006.

2.9. Η ΕΤΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διερευνήσει κατά πόσο θα μπορούσαν να διατεθούν πρόσθετα κονδύλια για την περίοδο 2004-2006, πέραν των ήδη εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό, χωρίς να θίγονται τα υφιστάμενα εγκεκριμένα διαρθρωτικά ταμεία.

3. Πρόσβαση στα ύδατα και τους πόρους

3.1. Η αρχή της ισότιμης πρόσβασης στα κοινοτικά ύδατα είναι καθιερωμένη στην Κοινή Αλιευτική Πολιτική και επιβεβαιώνεται στο άρθρο 17 της πρότασης κανονισμού του Συμβουλίου για τη διατήρηση και βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στο πλαίσιο της ΚΑΠ. Η αρχή αυτή υπόκειται σε ορισμένες προσωρινές εξαιρέσεις, οι οποίες εκτίθενται στα άρθρα 18-20, που εξετάζονται κατωτέρω.

3.2. Η πρώτη εξαίρεση αφορά τη δυνατότητα των κρατών μελών να περιορίζουν την αλιεία σε ύδατα μέχρι 12 ναυτικά μίλια από τις ακτές τους μόνο στα αλιευτικά σκάφη που αλιεύουν παραδοσιακά στα ύδατα αυτά από λιμένες παρακειμένων ακτών και στα σκάφη άλλων κρατών μελών που απολαύουν ιστορικών δικαιωμάτων. Το Παράρτημα 1 της πρότασης κανονισμού εκθέτει τις λεπτομέρειες της τελευταίας περίπτωσης. Τα μέτρα αυτά συμφωνούν με τις απόψεις που έχει εκφράσει παλαιότερα η ΕΤΠ και θα πρέπει να θεωρούνται ως προσωρινή εξαίρεση, έως ότου υπάρξουν, σε κοινοτικό επίπεδο, ειδικοί διαχειριστικοί μηχανισμοί για την αλιεία μικρής κλίμακας, που να της επιτρέπουν την ανάπτυξη μιας αλιευτικής δραστηριότητας βιώσιμης και ανταγωνιστικής έναντι της βιομηχανικής αλιευτικής παραγωγής στην κοινοτική αγορά της αλιείας.

3.3. Ο «χάρτης πορείας» αναφέρεται στους γενικούς περιορισμούς της πρόσβασης που εφαρμόζονται σε περιοχές όπως το Shetland Box. Προτείνει να επανεξετασθούν οι παρεκκλίσεις από την αρχή της ελεύθερης πρόσβασης σε κοινοτικά ύδατα όπως το Shetland Box, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι θα διατηρηθούν μόνο εκείνες που δικαιολογούνται από τους σκοπούς της διατήρησης.

3.4. Η διατύπωση αυτή υποδηλώνει ότι εξακολουθούν σήμερα να ισχύουν προσωρινές εξαιρέσεις από την αρχή της ισότιμης πρόσβασης. Η ΕΤΠ επικροτεί την αρχή της επανεξέτασης όπως εκτίθεται στο άρθρο 19, όπου προβλέπεται ότι κάθε παρέκκλιση πρέπει να δικαιολογείται για τους σκοπούς της διατήρησης και της βιώσιμης εκμετάλλευσης, πράγμα που δεν αποτελεί κώλυμα για την τήρηση των βασικών αρχών των Συνθηκών.

3.5. Η ΕΤΠ είναι εντελώς αντίθετη σε οποιοδήποτε μέτρο θα επιφέρει αύξηση της αλιευτικής προσπάθειας σε οποιαδήποτε από τις επιστημονικά αναγνωρισμένες ευαίσθητες περιοχές της ΕΕ, όπως η Βόρεια Θάλασσα, το Shetland Box και το Box της Ιρλανδίας. Η ΕΤΠ ζητά να τηρούνται οι αρχές της ίσης και της ισότιμης πρόσβασης, σύμφωνα με τις ανάγκες διατήρησης των πόρων σ' αυτές τις περιοχές.

3.6. Η τελευταία εξαίρεση αφορά την αρχή της σχετικής σταθερότητας, σύμφωνα με την οποία οι εθνικές ποσοτώσεις καθορίζονται με βάση το ιστορικό επίπεδο αλιευμάτων μια δεδομένη χρονική στιγμή. Η ΕΤΠ έχει επισημάνει παλαιότερα ότι η αρχή της σχετικής σταθερότητας θα πρέπει κατά πάσα πιθανότητα να διατηρηθεί, αλλά ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να ξανασκεφθεί μήπως υπάρχουν έγκυρες εναλλακτικές λύσεις.

3.7. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι η αρχή της σχετικής σταθερότητας θα διατηρηθεί βραχυπρόθεσμα, αλλά η μέθοδος κατανομής θα καθοριστεί από το Συμβούλιο Υπουργών. Τα κράτη μέλη θα είναι τότε υπεύθυνα για την κατανομή των ποσοτώσεων και της αλιευτικής προσπάθειας μεταξύ των σκαφών που φέρουν τη σημαία τους.

4. Έλεγχος και εφαρμογή

4.1. Ο «χάρτης πορείας» παρουσιάζει προτάσεις σχετικά με ένα νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τον έλεγχο και την εφαρμογή. Κατά τη διάρκεια του δευτέρου εξαμήνου του 2002 θα εκδοθεί ένα σχέδιο δράσης με τα σχετικά στοιχεία, καθώς και μία ανακοίνωση για την Κοινή Δομή Επιθεώρησης. Μολονότι τα αναλυτικά σχόλια θα πρέπει να διατυπωθούν μετά τη δημοσίευση αυτών των σχεδίων εγγράφων, είναι σαφές ότι η πρόταση υποστηρίζει ένα ισχυρότερο και αποτελεσματικότερο σύστημα ελέγχου και εφαρμογής.

4.2. Η ΕΤΠ υποστηρίζει την εναρμόνιση των κυρώσεων και την σύσταση μιας ανεξάρτητης ευρωπαϊκής αρχής για την επιθεώρηση της αλιείας. Εάν το ζητούμενο είναι να καταστεί η αλιεία μία πραγματικά βιώσιμη βιομηχανία, αναπόφευκτα πρέπει να προβλεφθεί ένας βαθμός ελέγχου και εφαρμογής, καθώς και κυρώσεις, οι οποίες δεν θα πρέπει να είναι μόνο ανάλογες του αδικήματος, αλλά και να αποτρέπουν την διάπραξη αδικημάτων από άλλους. Εν πάση περιπτώσει, η ΕΤΠ επισημαίνει στην Επιτροπή ότι ένα βιώσιμο σύστημα ελέγχου δεν μπορεί να στηρίζεται αποκλειστικά σε κυρώσεις. Απαιτείται η συμμετοχή και η ανάθεση ευθυνών στους επαγγελματίες για τον έλεγχο της αλιευτικής δραστηριότητας, μέσω συνεταιριστικών και οικονομικών κινήτρων. Η λύση που συνιστά η επιστήμη της αλιείας είναι η ανάθεση της ευθύνης για τα αλιευτικά δικαιώματα στους αλιείς.

5. Διεθνής αλιεία

5.1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιθυμεί την καθιέρωση διεθνούς συνεργασίας, ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι η «βιώσιμη και υπεύθυνη αλιεία» θα γίνεται σεβαστή τόσο εκτός όσο και εντός των κοινοτικών υδάτων, έχει δε προσυπογράψει ένα διεθνές σχέδιο δράσης για την πρόληψη, αποτροπή και εξάλειψη της παράνομης αλιείας, καθώς και της αλιείας που διεξάγεται χωρίς την υποβολή εκθέσεων και την εφαρμογή κανόνων.

5.2. Η ΕΤΠ επικροτεί κάθε μέτρο που έχει ως αποτέλεσμα να καταστεί δυσχερέστερη η παράνομη αλιεία και η αλιεία που διεξάγεται χωρίς την υποβολή εκθέσεων και την εφαρμογή κανόνων.

5.3. Επιπλέον, η ΕΤΠ έχει στο παρελθόν διατυπώσει ανησυχία ως προς το γεγονός ότι ορισμένα «μη παρασυρόμενα δίκτυα, όπως αυτά που χρησιμοποιούνται για την αλιεία τόνου, προκαλούν ζημιές στο θαλάσσιο οικοσύστημα» και, κατά συνέπεια, έχει προτείνει την πλήρη απαγόρευση τους. Μολονότι η σταδιακή κατάργησή τους έχει ήδη αρχίσει, το πρόβλημα των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων δελφινιών σε άλλους σημαντικούς τύπους αλιείας δεν έχει ακόμη επιλυθεί και πρέπει να εξεταστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

5.4. Η ΕΤΠ υποστηρίζει σθεναρά τη Δήλωση του Συμβουλίου του Οκτωβρίου 1997 στην οποία το Συμβούλιο, αναγνωρίζοντας τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη που παρέχουν στην Κοινότητα, ιδίως σε σχέση με τον στόχο της διασφάλισης υψηλού επιπέδου απασχόλησης στις περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία, επαναλαμβάνει τη δέσμευσή του υπέρ των αλιευτικών συμφωνιών, που αποτελούν και θα συνεχίσουν να αποτελούν ουσιώδες και αναπόσπαστο συστατικό στοιχείο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής.

5.5. Οι αλιευτικές συμφωνίες με τρίτες χώρες θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις και τις επιδιώξεις των αναπτυσσόμενων χωρών για την προώθηση της αλιείας τους. Επίσης, θα πρέπει να χρηματοδοτούνται από τους αλιείς της Κοινότητας και όχι από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Θα πρέπει δε να χρηματοδοτούνται μόνο δραστηριότητες που σχετίζονται με την αλιεία.

5.6. Η ΕΤΠ ζητά την ενίσχυση των Μικτών Εταιρειών και την ενσωμάτωσή τους ως μηχανισμών της ΚΑΠ. Οι μηχανισμοί αυτοί έχουν επιτρέψει την ανάπτυξη του τομέα της αλιείας σε πολλές τρίτες χώρες που διακρίνονται για τη βιώσιμη διαχείριση των αλιευτικών τους αποθεμάτων, συμβάλλουν στη δημιουργία πλούτου και απασχόλησης τόσο στην ΕΕ όσο και στις τρίτες χώρες, αποτελούν εγγύηση για τον εφοδιασμό της κοινοτικής αγοράς και συνιστούν το ιδανικό μέσο για την ανάληψη σχεδίων αναπτυξιακής συνεργασίας στον τομέα της αλιείας στις τρίτες χώρες.

5.7. Η ΕΤΠ προτρέπει την Επιτροπή να αναλάβει σε παγκόσμιο επίπεδο την ηγεσία για την ανάπτυξη και εξάπλωση των Περιφερειακών Οργανώσεων Αλιείας (ΠΟΑ), καθώς αποτελούν ιδανικό μέσο για τη διαχείριση των διεθνών αλιευτικών πεδίων. Η ΕΤΠ καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει την εκπροσώπηση της Κοινότητας στις ΠΟΑ, αυξάνοντας τους ανθρώπινους πόρους που ασχολούνται με τα εν λόγω καθήκοντα και λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα για την παροχή της δέουσας επιστημονικής υποστήριξης στους κοινοτικούς υπαλλήλους.

6. Υδατοκαλλιέργεια

6.1. Στον «χάρτη πορείας» τονίζεται ότι είναι σημαντικό η βιομηχανία της υδατοκαλλιέργειας να είναι ασφαλής από περιβαλλοντική άποψη, τα προϊόντα να είναι υγιεινά και η ίδια βιομηχανία βιώσιμη. Μια στρατηγική για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας αναμένεται να δημοσιευτεί κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2002. Η ΕΤΠ κρίνει αναγκαίο να συνεκτιμήσει σαφώς η Επιτροπή κατά τη χάραξη της στρατηγικής για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας τις ακόλουθες βασικές προϋποθέσεις:

- 1) αφετηρία για τη χάραξη της πολιτικής αυτής θα πρέπει να είναι μια προσεκτική προσέγγιση του οικοσυστήματος κατά τη χρήση των πολυαριθμών φυσικών του πόρων και κατά την αξιολόγηση των δυνατοτήτων διάθεσης στην αγορά των επιμέρους προϊόντων της υδατοκαλλιέργειας,
- 2) προτεραιότητα πρέπει να έχει η οικονομική στήριξη καινοτόμων εφαρμογών, ιδίως σε (νεοϊδρυθείσες) επιχειρήσεις και σε ερευνητικά κέντρα,
- 3) ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην εφαρμογή μιας πιο ολοκληρωμένης προσέγγισης, προσαρμοσμένης στην εκάστοτε περιοχή, δεδομένου ότι έως σήμερα οι επιμέρους παράγοντες στο σύνολο του τομέα λειτουργούν ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλο,
- 4) ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην επίτευξη μεγαλύτερης ασφάλειας των τροφίμων και καλύτερων συνθηκών διαβίωσης των ζώων και στον περιορισμό, στο μέτρο του δυνατού, της χρήσης φαρμακευτικών προϊόντων, προκειμένου να αποφευχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και να επιτευχθεί κατ' αυτόν τον τρόπο μια ευρύτερη κοινωνική αποδοχή σχετικά με το θέμα αυτό,
- 5) θα πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερος η μη ισόρροπη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στις ευρωπαϊκές περιφέρειες, για λόγους άσχετους με τις αλιευτικές επιχειρήσεις, και να δοθεί προτεραιότητα στην υλοποίηση σχεδίων στις περιφέρειες όπου η εν λόγω δραστηριότητα είναι σχετικά περιορισμένη.

6.2. Η ΕΤΠ προτρέπει την Επιτροπή να διαχωρίσει σαφώς στην εν λόγω στρατηγική τις προτάσεις που αφορούν την εντατική υδατοκαλλιέργεια από εκείνες που αφορούν την εκτατική, όπως π.χ. την εκτροφή θαλασσιών, καθώς η εκτατική υδατοκαλλιέργεια δεν παρουσιάζει τα προβλήματα των ενδεχόμενων επιβλαβών επιπτώσεων που ενδέχεται να έχει για το περιβάλλον η εντατική υδατοκαλλιέργεια.

6.3. Κατά τη θέσπιση των ενισχύσεων για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, η Επιτροπή πρέπει να λάβει υπόψη τη σημαντική διαφορά μεταξύ εντατικής και εκτατικής υδατοκαλλιέργειας, καθώς και τις διαφορετικές ανάγκες επιδότησης ανάλογα με το εάν η δραστηριότητα είναι εντατική ή εκτατική και ανάλογα με τα εκτρεφόμενα είδη. Από την άποψη αυτή, πρέπει να δοθεί προτεραιότητα και να προωθηθεί η έρευνα, η αναπαραγωγή και η εκτροφή νέων ειδών έναντι των παραδοσιακών και, ειδικότερα, έναντι εκείνων που έχουν φτάσει σε επίπεδο επάρκειας ή και κορεσμού της αγοράς.

6.4. Η ΕΤΠ καλεί την Επιτροπή να ανταποκριθεί στο αίτημα της βιομηχανίας υδατοκαλλιέργειας της Κοινότητας για τη θέσπιση Συμβουλευτικής Επιτροπής Υδατοκαλλιέργειας, χωριστής από την υφιστάμενη Συμβουλευτική Επιτροπή Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας

7. Η κοινωνική διάσταση της ΚΑΠ

7.1. Η κοινωνική διάσταση αποτελεί μία από τις σημαντικότερες πτυχές της ΚΑΠ και κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2002 αναμένεται η δημοσίευση ενός σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση των κοινωνικών, οικονομικών και περιφερειακών επιπτώσεων που θα έχει η αναδιάρθρωση της αλιευτικής βιομηχανίας. Μολονότι τα σχετικά αναλυτικά σχόλια θα πρέπει να διατυπωθούν μετά τη δημοσίευση του εν λόγω σχεδίου δράσης, ο «χάρτης πορείας» παρέχει ικανοποιητικό αριθμό στοιχείων, τα οποία επιτρέπουν την διατύπωση ορισμένων προκαταρκτικών παρατηρήσεων.

7.2. Η ΕΤΠ επιθυμεί να δοθεί εκ νέου έμφαση στη σημασία της παροχής επαρκών χρηματοδοτικών ενισχύσεων προκειμένου οι μεμονωμένοι αλιείς, οι επιχειρήσεις που στηρίζονται στην αλιεία, η βιομηχανία επεξεργασίας αλιευτικών προϊόντων και οι κοινότητες που εξαρτώνται από αυτήν να μπορέσουν να προσαρμοστούν στις αλλαγές που θα προκύψουν από την περαιτέρω μείωση των ποσοστώσεων και της ικανότητας του στόλου.

7.3. Ωστόσο, η ΕΤΠ διερωτάται κατά πόσο το θέμα αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί με τον αναπρογραμματισμό των διαρθρωτικών ταμείων. Οι προτάσεις για τη μεταρρύθμιση της ΚΑΠ θα έχουν ως αποτέλεσμα να αυξηθούν, βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα, οι δυσκολίες που θα έχουν να αντιμετωπίσουν οι κοινότητες που εξαρτώνται από την αλιεία. Η ΕΤΠ διστάζει να προτείνει τον αναπρογραμματισμό των διαρθρωτικών ταμείων από εκείνες τις περιοχές που δικαιολογημένα ζητούν χρηματοδοτική ενίσχυση (τις περιοχές του στόχου 1 και 2), προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα νέα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα που συνδέονται με την αλιευτική βιομηχανία.

7.4. Η ΕΤΠ εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δήλωση που περιέχει ο «χάρτης πορείας» ότι «θα ληφθούν ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των πλέον απομακρυσμένων περιφερειών», αλλά θα επιθυμούσε να έχει στη διάθεσή της απτά στοιχεία ότι αυτό θα αναγνωριστεί στο προσεχές σχέδιο δράσης.

8. Οικονομική διαχείριση

8.1. Κατ' αρχήν, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιθυμεί να δει την αλιευτική βιομηχανία ανοικτή στον ανταγωνισμό, όπως συμβαίνει με όλους τους άλλους βιομηχανικούς κλάδους. Αναγνωρίζει, ωστόσο, ότι αυτός είναι ένας μακροπρόθεσμος στόχος.

8.2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πιστεύει ότι, μακροπρόθεσμα, θα πρέπει να εισαχθούν ή ένα εναλλακτικό σύστημα εμπορεύσιμων αλιευτικών δικαιωμάτων, είτε ατομικών είτε συλλογικών, ή τέλη πρόσβασης για το δικαίωμα αλιεύσης, ως μέρος της διαδικασίας ομαλοποίησης των οικονομικών συνθηκών. Το ζήτημα αυτό θα αποτελέσει αντικείμενο ενός εργαστηρίου εντός του 2002, στο οποίο θα συμμετάσχουν εκπρόσωποι της αλιευτικής βιομηχανίας.

8.3. Η ιδέα να εξεταστεί το ενδεχόμενο υιοθέτησης εναλλακτικών συστημάτων συμφωνεί με τις παλαιότερες απόψεις της ΕΤΠ. Η ΕΤΠ τάσσεται υπέρ της εισαγωγής των δυνάμεων της αγοράς στην Κοινή Αλιευτική Πολιτική. Ωστόσο, επισημαίνει ότι πρέπει να ληφθούν ορισμένα προστατευτικά μέτρα, ώστε να αποφευχθεί η συγκέντρωση δραστηριοτήτων σε αλιευτικές επιχειρήσεις μεγάλης κλίμακας εις βάρος των αλιευτικών δραστηριοτήτων μικρής ή μεσαίας κλίμακας.

8.4. Τα αποτελέσματα του εργαστηρίου θα ενσωματωθούν σε μία έκθεση για την οικονομική διαχείριση της αλιείας στην Ένωση κατά τη διάρκεια του 2003. Η έκθεση αυτή είναι πιθανό να οδηγήσει στην κατάρτιση επίσημων προτάσεων ή συστάσεων.

8.5. Η ΕΤΠ επιθυμεί να εξετάσει διεξοδικά και να σχολιάσει την εν λόγω έκθεση μόλις αυτή δημοσιευτεί, καθώς και οιοδήποτε άλλες προτάσεις ή συστάσεις προκύψουν από αυτήν.

9. Αποτελεσματική και συμμετοχική λήψη αποφάσεων

9.1. Η ΕΤΠ επικροτεί την επιθυμία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να βελτιωθεί η διαχείριση της ΚΑΠ, να καταστεί πιο διαφανής και ανοικτή και να αυξηθεί η υπευθυνότητα και η λογοδοσία. Εντούτοις, η ΕΤΠ φρονεί ότι οι προτάσεις που περιλαμβάνονται στον «χάρτη πορείας» δεν επαρκούν για την ενίσχυση της συμμετοχής των οργανώσεων αλιείας που είχε προταθεί στην Πράσινη Βίβλο. Η ΕΤΠ ευελπιστεί ότι το ζήτημα αυτό θα εξεταστεί στα μελλοντικά έγγραφα που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υποσχεθεί ότι θα καταρτίσει για το θέμα.

Περιφερειακά Γνωμοδοτικά Συμβούλια

9.2. Η ΕΤΠ επιθυμεί ιδιαίτερα να συμμετέχουν οι περιφέρειες στην λήψη αποφάσεων και να διασφαλιστεί, με τον τρόπο αυτό, η συνεργασία τους, ώστε να αισθάνονται ολοένα περισσότερο ότι οι σχετικές πολιτικές είναι δική τους υπόθεση. Η ιδέα της συμμετοχής των ενδιαφερομένων είναι ιδιαίτερα σημαντική και θα συμβάλει στην εξασφάλιση μεγαλύτερου βαθμού συνεργασίας και συναίνεσης στην αλιευτική βιομηχανία.

9.3. Η ΕΤΠ κάνει έκκληση για την καθιέρωση ενός συστήματος συνδιαχείρισης, στο πλαίσιο του οποίου οι ευρωπαϊκές αρχές αλιείας, οι ίδιοι οι αλιείς και οι εμπειρογνώμονες στον τομέα της αλιείας θα συνεργάζονται με εποικοδομητικό τρόπο. Η ΕΤΠ υποστηρίζει ένθερμα την προσέγγιση από τη βάση προς τα άνω, η οποία εξασφαλίζει τη συμμετοχή των αλιέων σε όλα τα στάδια και τα επίπεδα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Επιπλέον, η ΕΤΠ είναι υπέρ της συνέχισης των περιφερειακών εργαστηρίων που οργανώνονται τακτικά από την Επιτροπή. Ωστόσο, πιστεύει ότι είναι επίσης απαραίτητο να υποστηριχθεί η συμμετοχή εκπροσώπων των αλιέων στην κοινοτική διαδικασία λήψης αποφάσεων, μέσω της οποίας επιτυγχάνεται η συναίνεση της πλειοψηφίας των αλιέων της ΕΕ. Με άλλα λόγια, ένα σύστημα κοινοτικής συνδιαχείρισης που θα ενώνει τις κοινοτικές αρχές αλιείας, τους επαγγελματίες και τους επιστήμονες. Το πρώτο βήμα για την επίτευξη ενός τέτοιου συστήματος θα μπορούσε να είναι η αναδιάρθρωση της υφιστάμενης Συμβουλευτικής Επιτροπής Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας ως πλαισίου της κοινοτικής συνδιαχείρισης.

9.4. Η ΕΤΠ προτείνει οποιοδήποτε σύστημα συνδιαχείρισης συμφωνηθεί να περιλαμβάνει τη διαβούλευση για τα θέματα διατήρησης και διαχείρισης που αντιμετωπίζουν οι ενδιαφερόμενες περιφέρειες. Οι συστάσεις, οι εκθέσεις και οι γνωμοδοτήσεις τους θα συμβάλουν σημαντικά στις αλιευτικές πολιτικές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, καθώς και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σε κάθε περίπτωση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο έλαβε υπόψη της τις συστάσεις και τις γνωμοδοτήσεις.

9.5. Η ΕΤΠ εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόταση να αυξηθεί η δέσμευση των αλιέων προς τους κανόνες της υπεύθυνης αλιείας, πέραν εκείνων που περιλαμβάνονται στο κανονιστικό πλαίσιο. Σύμφωνα με την πρόταση αυτή, θα κληθούν, αφενός, οι ενδιαφερόμενοι παράγοντες — υπό την αιγίδα της Συμβουλευτικής Επιτροπής Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας — να συμβάλουν στην ανάπτυξη ενός τέτοιου κώδικα (αναμένεται να δημοσιευτεί εντός του τρέχοντος έτους) και, αφετέρου, θα διοργανωθούν περιφερειακά εργαστήρια που θα προτείνουν ιδέες για να συμπληρώσουν τον εν λόγω κώδικα με μία δέσμη βέλτιστων περιφερειακών πρακτικών.

Ανάθεση εξουσιών και απλοποίηση κανόνων

9.6. Η ΕΤΠ πιστεύει ότι η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να γίνεται μεγαλύτερη χρήση «κανονισμών-πλαisiών» θα δημιουργήσει ένα επικίνδυνο προηγούμενο. Σύμφωνα με ένα τέτοιο καθεστώς, ενώ θα υπάρχει ευρύ φάσμα στόχων, αρχών και κανόνων για μια ορισμένη πτυχή της ΚΑΠ (όπως η διατήρηση, η διαχείριση και ο έλεγχος), τους λεπτομερέστερους τεχνικούς και διαδικαστικούς κανόνες θα θεσπίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μολονότι η Επιτροπή θα επικουρείται από επιτροπή που θα αποτελείται από αντιπροσώπους των κρατών μελών, δεν υπάρχει καμία ένδειξη ως προς το εάν αυτό σημαίνει ότι στην επιτροπή θα συμμετέχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι.

9.7. Η ΕΤΠ επικροτεί την δήλωση που περιλαμβάνεται στον «χάρτη πορείας» ότι η εθνική συγχρηματοδότηση έργων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΧΜΠΑ δεν θα υπόκειται πλέον σε έλεγχο με βάση τους κανόνες που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις και ότι, ενδεχομένως, ορισμένοι τύποι κρατικών ενισχύσεων δεν θα κοινοποιούνται πλέον από τα κράτη μέλη, διότι με τον τρόπο αυτό η χρηματοδότηση θα μπορούσε να διατίθεται ταχύτερα και αποτελεσματικότερα.

10. Σύνοψη των συστάσεων

Η Επιτροπή των Περιφερειών παραμένει επιφυλακτική σχετικά με τις προτάσεις αναθεώρησης της ΚΑΠ, όπως αυτές εκτίθενται στον «χάρτη πορείας» και στα σχετικά έγγραφα, όμως πιστεύει ότι αποτελούν προσπάθεια αντιμετώπισης των αναγκών μιας βιώσιμης ευρωπαϊκής αλιευτικής βιομηχανίας. Η ΕΤΠ συμφωνεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΚΑΠ είναι επείγουσες και σοβαρές. Η βιωσιμότητα έχει καθοριστική σημασία για το μέλλον της αλιευτικής βιομηχανίας. Εάν αλιεύονται περισσότερα ψάρια από όσα αντικαθίστανται με φυσικά μέσα, η βιομηχανία θα εξακολουθήσει να παρακμάζει. Ωστόσο, εάν ληφθούν αποκλειστικά και μόνο αμετάκλητα μέτρα απόσυρσης, υπάρχει κίνδυνος να αφανιστούν και οι αλιείς. Γι' αυτό είναι σημαντικό να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ των βιολογικών και των κοινωνικο-οικονομικών παραγόντων. Τα μέτρα που προτείνονται για την ΚΑΠ παρέχουν ένα μηχανισμό που θα διαχειρίζεται τις προσαρμογές στις αλλαγές, αλλά η ΕΤΠ διερωτάται αν επαρκούν για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προκλήσεων της ΚΑΠ. Είναι σαφές, ωστόσο, ότι οι προσαρμογές αυτές θα απαιτήσουν χρόνο.

Η ΕΤΠ ζητεί, πάντως, να γίνουν οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

- α) Αναγνωρίζεται η σημασία των τεκμηριωμένων επιστημονικών συμβουλών για τον καθορισμό των μέτρων στο πλαίσιο της ΚΑΠ και, συνεπώς, έχει ουσιαστική σημασία να διατεθεί επαρκής χρηματοδότηση για επιστημονικές έρευνες σχετικά με το επίπεδο των ιχθυαποθεμάτων και άλλους παράγοντες που επηρεάζουν τους αλιευτικούς πόρους.

- β) Η βιομηχανία μεταποίησης πρέπει να συμμετέχει σε κάθε μελλοντική συζήτηση για τα οικολογικά σήματα.
- γ) Είναι απαραίτητο να συμπεριληφθούν ειδικοί κανόνες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα ψάρια και τα προϊόντα αλιείας πληρούν τις απαιτήσεις που σχετίζονται με την αποφυγή ρύπων, πράγμα που πρέπει επίσης να ισχύει για τις εισαγωγές προϊόντων από τρίτες χώρες.
- δ) Παροχή ενισχύσεων θα πρέπει να προβλέπεται μόνο για την ασφάλεια και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στα σκάφη των στόλων παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας και μόνο υπό τον όρο ότι η ικανότητα των εν λόγω στόλων δεν θα αυξηθεί.
- ε) Παρότι η καθιέρωση μεγαλύτερων κινήτρων για την διακοπή δραστηριοτήτων είναι ευπρόσδεκτη, η ΕΤΠ έχει αμφιβολίες για τον αναπρογραμματισμό των υφιστάμενων διαρθρωτικών ταμείων μετά την ενδιάμεση αξιολόγησή τους προκειμένου να καλυφθούν οι σχετικές δαπάνες.
- στ) Οι υφιστάμενες παρεκκλίσεις με τις οποίες περιορίζεται η πρόσβαση σε περιοχές όπως το Shetland Box θα πρέπει να διατηρηθούν, εν αναμονή της αναθεώρησης που προβλέπει το άρθρο 19 της πρότασης κανονισμού για τη διατήρηση και βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στο πλαίσιο της ΚΑΠ, το δε άρθρο 18 αυτού του κανονισμού θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.
- ζ) Η πρόβλεψη για την ενημέρωση και, εν συνεχεία, την τακτική αξιολόγηση των μεθόδων κατανομής (σημεία αναφοράς), ώστε να αντανακλώνται οι μεταβολές της αλιευτικής δραστηριότητας στην πορεία του χρόνου, θα πρέπει να συμπεριληφθεί στο άρθρο 20 της πρότασης κανονισμού για τη διατήρηση και βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στο πλαίσιο της ΚΑΠ.
- η) Δεδομένου ότι έχει αναληφθεί διεθνής δράση για να καταργηθούν σταδιακά τα μη παρασυρόμενα δίκτυα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να επιλυθεί το πρόβλημα των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων δελφινιών.
- θ) Σε ό,τι αφορά τις ενισχύσεις για τη λήψη οικονομικών και κοινωνικών μέτρων υπέρ των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία, η ΕΤΠ έχει αμφιβολίες όσον αφορά τις προτάσεις για τον αναπρογραμματισμό των διαρθρωτικών ταμείων (με εξαίρεση εν μέρει του ΧΜΠΑ) εκ μέρους των κρατών μελών, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι οικονομικές ανάγκες αυτών των περιοχών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναγνωρίσουν ότι οι περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία έχουν ολοένα και μεγαλύτερες ανάγκες οικονομικής ενίσχυσης και να προσαρμόσουν τους προϋπολογισμούς τους αναλόγως.
- ι) Στο προσεχές σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των κοινωνικών, οικονομικών και περιφερειακών συνεπειών της αναδιάρθρωσης του τομέα της αλιείας θα πρέπει να συμπεριληφθούν ειδικά μέτρα για την επίλυση των αναγκών των εξαιρετικά απομακρυσμένων περιφερειών, σύμφωνα με το άρθρο 299 της Συνθήκης.
- κ) Μολονότι επιδοκιμάζεται κατ' αρχήν το γεγονός ότι στο μέλλον τα εναλλακτικά συστήματα θα εξετάζονται σύμφωνα με την αρχή της σχετικής σταθερότητας, η ΕΤΠ σημειώνει ότι τα βασίζόμενα στην αγορά συστήματα κατανομής ποσοστώσεων εμπιρεύουν κινδύνους, πράγμα που, εάν δεν προβλεφθούν διασφαλίσεις, ενδέχεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις σε ορισμένες παράκτιες περιφέρειες. Κάθε εναλλακτική πρόταση θα πρέπει να εξετάζεται πολύ προσεκτικά.
- λ) Μολονότι η προτεινόμενη συγκρότηση Περιφερειακών Γνωμοδοτικών Συμβουλίων επιδοκιμάζεται κατ' αρχήν, οι αρμοδιότητές τους θα πρέπει να επεκταθούν προκειμένου να τους δοθεί η δυνατότητα να καταρτίζουν και να υποβάλλουν σχέδια διαχείρισης της αλιείας.
- μ) Η διάταξη που αφήνει στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το αν θα εξηγούν ή όχι σε ποιο βαθμό αναγνώρισαν και έλαβαν υπόψη τις συστάσεις ή την όποια έκθεση των Περιφερειακών Γνωμοδοτικών Συμβουλίων πρέπει να αντικατασταθεί με υποχρεωτική απαίτηση.
- ν) Οι αλιευτικές συμφωνίες με τρίτες χώρες θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις και τις επιδιώξεις των αναπτυσσόμενων χωρών να αναπτύξουν την αλιεία τους. Επίσης, θα πρέπει να χρηματοδοτούνται από τους αλιείς της Κοινότητας και όχι από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.
- ξ) Δεδομένου ότι ο έλεγχος της αλιείας αποτελεί ουσιώδες μέσο για την επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ, είναι απαραίτητο να ληφθούν κοινοτικά μέτρα ελέγχου της αλιείας, προκειμένου να διαμορφωθεί μια βιώσιμη αλιευτική δραστηριότητα με βάση την διατήρηση και τη συνετή χρήση των αλιευτικών πόρων.
- ο) Είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα κοινοτικό δίκτυο ελέγχου της αλιείας για να συντονίζει τις εργασίες των διάφορων οργανισμών που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση και τον έλεγχο του τομέα της αλιείας.
- π) Είναι απαραίτητη η λήψη μέτρων στο πλαίσιο της ΚΑΠ για τη διαβίβαση των πληροφοριών σχετικά με τις διάφορες διαδικασίες ελέγχου στους αρμόδιους οργανισμούς που συμμετέχουν στα προγράμματα εποπτείας, καθώς και για τη διάθεση επαρκών υλικών μέσων παρακολούθησης και ελέγχου των διαφόρων φάσεων της αλιευτικής δραστηριότητας, από την αλιεία έως τη διάθεση στο εμπόριο.

Βρυξέλλες, 12 Φεβρουαρίου 2003.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Albert BORE